

Latvijas Okupācijas muzeja

apkārtraksts nr. 36, 2013. gada rudenī, Rīgā

Sliekšnis

Liekas, ka gada vidū, 1. jūlijā svinot muzeja 20 gadu pastāvēšanu, muzejs pārkāpa sliekšnim, kas jau ilgāku laiku bija bijis pārāk augsts, lai to pārvarētu. Ir jau noteikti priekšā citi sliekšņi un sliekšņi, bet esam tiem gatavi. Tē neliels ieskats, kas pārkāpts un kas vēl priekšā.

Latvijas Okupācijas muzeja gads tuvojas noslēgumam, bet pirmajos deviņos mēnešos kļuvis skaidrs, ka pēc ilgās finansiālās krīzes tas nozīmējis jaunu sākumu, lai pabeigtu to, kas bija iecerēts jau pirms četriem gadiem.

Nākotnes Nama tehniskie plāni top. Gada beigās tiem jābūt gataviem. Sekos sliekšnītis – celtniecības konkurss. Nākamgad varēsīm guldīt pa-

matakmeni un tajā ievietot kapsulu ar visu muzeja ziedotāju un atbalstītāju vārdiem.

Līdz gada beigām būs pabeigts jaunās, mūsdienīgās ekspozīcijas plāns ar lielu gulaga sargtorni centrā un lielu dziedošā Baltijas ceļa projekciju, kas pa kāpnēm vedīs uz neatkarības atjaunošanu un Latvijas valsts atbrīvošanas no okupācijas sekām ceļā uz nākotni.

Muzeja 20 gadu svinības 1. jūlijā noritēja sevišķi svinīgi – gan atceļoties, gan par tālāko domājot. Ziņmīgs pagodinājums bija visu četru atjaunotās Latvijas prezidentu klātbūtne. Kā pirms 20 gadiem, arī šogad akadēmiķis Jānis Stradiņš cildināja muzeja nozīmi un skaidri ieskicēja

tā uzdevumus. Muzeja idejas autors profesors Paulis Lazda, kurš toreiz ar nelielu domu un darba biedru pulciņu uzdrīkstējās veidot muzeju, aizkustinoši pieminēja un atgādināja cilvēkus, kas toreiz ticēja muzeja idejai un palīdzēja tai īstenoties.

Atsākusies muzeja atbalstītāju un ziedotāju aktivitāte, kas liek cerēt, ka NN iekārtošanai kopā saziēdotā summa pārsniegs miljonu latu vai pusotra miliona eiro. Muzejs godināja un godinās savus atbalstītājus un ziedotājus.

Izveidojusies Okupācijas muzeja atbalsta grupa Saeimā, kas gādā par valsts finansējuma palielināšanu. Tas ļauj cerēt, ka muzejs varēs nākotnē paļauties uz solidu valsts atbalstu. →

Sliekns

→ Ir apstiprināts muzeja nākamais direktors Dr. Gunārs Nāgels. Viņš savu darbu sācis kā direktora vietnieks atbilstības lietās un jau sācis ieskicēt darbus nākamajiem gadiem. To netrūks.

Par muzeja veikumu pagājušajos gadu desmitos šogad teikts daudz; daudz sacīts arī par muzeja uzdevumiem un vēl darāmo. Viskodolīgāk un viestrāpīgāk to izteicis muzeja goda padomes loceklis un Austrumeiropas

eksperts Pols Goubls (Paul Goble) sveicienā muzeja 20 gadu jubilejā. "Okupācijas muzejs tagad ir svarīgāks, nekā tas bija, kad to dibināja, un pēc divdesmit gadiem tas būs vēl svarīgāks nekā tagad." Viņš arī īpaši uzsver, cik svarīga šajos apstākļos ir Latvijas valsts pēctecības principa uzturēšana un atgādināšana, ko vieni cenšas noliegt un daudzi sāk aizmirst. Latvijas Okupācijas muzeja jaunā ekspozī-

cija nākamajiem 20 gadiem Latvijas pēctecību turpinās atgādināt, vedot apmeklētāju no pirmās neatkarības cauri tumšajam okupācijas periodam uz valsts atjaunošanu, okupācijas seku pārvarēšanu. Kā Nākotnes Nama arhitekts Gunārs Birkerts ieskicēja savā vizijā – no tumšās pagātnes uz gaišo nākotni. //

Valters Nollendorfs

Okupācijas muzeja 21. darba gads ir sācies

Muzejs ir sācis savu 21. darba gadu ar sparun un veiksmi, un ļoti plašu projektu klāstu. Muzeja darbinieki 14 projektiem ieguvuši finansējumu no Latvijas Kultūras ministrijas, Valsts Kultūrkapitāla fonda, Latviešu Fonda, nodibinājuma "Rīga 2014", Valoņu kopienas Beļģijā, Bolcmaņa pētniecības institūta Austrijā, diviem Eiropas fondiem un muzeja atbalstītāju mērķa ziedojumiem.

Līdz ar to muzejs būs sagatavojis vairākas vēstures mācībām noderīgas filmas un citus mācību materiālus skolēniem, izveidojis ceļojošas izstādes, turpinājis jaunās ekspozīcijas sagatavošanu un varēs sākt krājumā jau esošu vēsturisku filmu digitalizāciju.

Šajā vasarā no 15. maija līdz oktobra beigām muzeja ekspozīcija ir bijusi atvērta divās vietās – muzeja ēkā Latviešu strēlnieku laukumā 1 kopā ar grāmatu galdu un pagaidu telpās Raiņa bulvārī 7, kur atrodas neliela, jauna ekspozīcija ar vienu stendu grupu, kas ir tieši tāda, kāda būs jaunajā pamatekspozīcijā Nākotnes Namā. Kaut darbošanās divās vietās ir sarežģīta, apmeklētāju un atstāto ziedojumu ziņā tas ir bijis ļoti izdevīgi, jo Raiņa bulvāris nav tūristiem ne tik centrāla, ne pazīstama vieta, kāda ir ēka Latviešu strēlnieku laukumā.

Vasaras beigās muzeja darbinieki devās trīs mācību ekskursijās – deviņi darbinieki brauca uz Liepāju iepazīties ar vairāku kolekcionāru izstā-

dēm Liepājas muzejā, 16 darbinieki devās uz Tallinas jauno, ļoti moderno jūras muzeju "Lennusadam" un Igaunijas Vēstures muzeju, četri apmeklēja Daugavpils Marka Rotko Mākslas centru, lai iepazītos ar ekspozīcijā izmantotajām projekcijām.

Katrā vietā mūsu darbiniekus uzņēma ļoti laipni, un ieguvām vērtīgu pieredzi, jaunus ierosinājumus un ieskatus.

Pateicoties visiem muzeja atbalstītājiem un muzeja darbiniekiem, liekas, ka atskatoties varēsim priecāties par muzeja darbības panākumu daudzveidību 2013. gadā – Latvijas Okupācijas muzeja gadā. //

Gundega Michele,
Okupācijas muzeja direktore

Muzeja augstie viesi: attēlā pa kreisi — Somijas prezidents Sauli Nīniste (Sauli Niinistö) ar kundzi Jenni Haukio (Jenni Haukio); attēlā pa labi — Vācijas prezidents Joahims Gauks (Joachim Gauck)

Latvijas Okupācijas muzeja biedrības biedru sapulce, kas notika 2013. gada 12. jūlijā, apstiprināja izmaiņas OMB valdes sastāvā. Valdes locekles amatu atstāja Ilze Kuduliņa, bet viņas vietā ievēlēja Guntaru Krastu. Par jauniem OMB biedriem kļuvuši Rolands Blezūrs un Pauls Raudseps

No 2014. gada 1. jūlija muzejam būs jauns direktors

Šoruden, 15. oktobrī, Okupācijas muzejā darbu sāka jaunais direktores vietnieks attīstības jautājumos Dr. Gunārs Nāgels. Ir paredzēts, ka viņš pārņems direktora amatu tad, kad pašreizējā direktore Gundega Michele atvaļināsies nākamgad 1. jūlijā.

Gunārs Nāgels ir dzimis un audzis Austrālijā, ieguvis augstāko izglītību kodolfizikā un valodniecībā. Viņš ir strādājis gan akadēmiskus darbus Austrālijā, gan vadošus darbus informātikā Latvijā, Vācijā un Saūda Arābijā. Ir dibinājis un vada elektronis-

Dr. Gunārs Nāgels

ko un drukāto laikrakstu "Latvietis" (www.laikraksts.com).

Gunārs Nāgels: "Es ļoti novērtēju visu, ko muzeja vadība un darbinieki ir veikuši 20 gadu laikā, izveidojot pašreizējo muzeju un liekot pamatus projektam paplašināt muzeju ar Nākotnes Nama būvi. Apbrīnojami, cik daudz ir veikts ar minimālu valsts

atbalstu. Okupācijas muzejs ir iespēja izplatīt patieso informāciju par to, ko 50 gadu okupācija ir nodarījusi mūsu valstij. Muzeju apmeklē gan skolēni, gan skolotāji, gan citu zemju prezidenti un karaļi. Tāpēc ir ļoti svarīgs viss atbalsts, ko mums sniedz tautieši gan Latvijā, gan ārzemēs, lai varam turpināt veikt savu darbu." //

Muzeja 20. gadadienas retrospekcija. 2013. gada 1. jūlijs

2013. gada 1. jūlijs. Apsveikums 20 gadi kopš Latvijas Okupācijas muzeja atklāšanas. Nams Latviešu strēlnieku laukumā 1 saposts svinīgajai pieņemšanai

Ierodas Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš

Sarīkojumā pulcējas ap 200 muzeja draugu, to skaitā arī valsts augstākās amatpersonas un visi atjaunotās Latvijas Valsts prezidenti. Attēlā no kreisās: OMB valdes priekšsēdis Valters Nollendorfs, Valsts prezidents Andris Bērziņš, Saeimas priekšsēdētāja Solvita Āboltiņa, kultūras ministre Žaneta Jaunzeme-Grende, bijusī Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga, Imants Freibergs, bijušie Valsts prezidenti Valdis Zatlers un Guntis Ulmanis

Solvita Āboltiņa uzrunā klātesošos: "Okupācijas muzeja līdzšinējā darbība kalpo kā apliecinājums, ka tie nav tukši vārdi – ar entuziasmu, enerģiju un dziļu pārliecību par savu misiju muzejs patiesi ir kļuvis par vienu no svarīgākajiem izpratnes un skaidrojuma veidotājiem par Latvijai smagākajiem 20. gadsimta posmiem"

Apsveicēju vidū ir gan muzeja dibinātāji, gan atbalstītāji. Attēlā no kreisās: OMB goda padomes loceklis Jānis Stradiņš, Irēne Lazda, muzeja idejas tēvs prof. Paulis Lazda, "Daugavas vanagu" vadītājs Andrejs Mežmalis un Rīgas domes pārstāve Eiženija Aldermane

Jauktais koris "Pernigele" sarūpējis muzikālus sveicienus. Koristi priecīgi iemūžināt mirkli kopā ar bijušo Valsts prezidenti

Muzeja vestibilā iekārtota 20. gadadienai veltīta fotoizstāde. Attēlā no kreisās: muzeja krājuma glabātāja Taiga Kokneviča un brīvprātīgā Ženija Vītols no Toronto, kā arī prof. Paulis Lazda un OMB goda padomes loceklis Georgs Andrejevs

Pēc svinīgajām uzrunām viesi pulcējas iekštelpās. Sirsnīgiem vārdiem pildās apsveikumu grāmata un ar dāsniem novēlējumiem ziedojumu kaste. No kreisās — Irēne Lazda un Dzintra Geka

Svētku izskaņā muzeja darbinieki ar dāvinātajiem ziediem pie Brīvības pieminekļa

Ceļš uz Okupācijas muzeju

Okupācijas muzeja idejas autora Pauļa Lazdas uzruna muzeja 20. gadadienā

Sodien mēs atskatāmies uz divdesmit gadiem, kad pirmo reizi vērām muzeja durvis. Tas ir apmēram tikpat ilgi, kā pastāvēja pārtrauktā pirmā brīvā Latvijas valsts. Bet muzejs ir audzis vēl ilgāk, ja skaitām apņemšanos katrā mūsu sirdī atgūt savu valsti un brīvību. Kopš 1983. gada un katru nākamo vasaru kā universitātes pasniedzējs skaidroju studentiem mūslaiku vēsturi, kā saka, "uz vietas" Eiropā visā tās plašumā un garumā. Pa ceļam iepazināmies ar Dahavu, bundesreihā muzeju Rietumbeļinē, Klementa Gotvalda komunisma cildinošo ekspozīciju un Lidices sāpju vietu Prāgā, sociālisma sasniegumu izstādi Budapeštā, Aušvices memoriālo muzeju Polijā līdz "Yad Vashem" holokausta piemiņas muzejam Izraēlā. Katrs apmeklējums stiprināja apņemšanos "kādreiz, kādreiz, kādreiz!", kad Latvija būs brīva, radīt muzeju, kas parādītu netaisnību, aspiestību, teroru, upurus, nolaupīto tautas godu un atmiņu. Murgi pārtapa cerību sapnī. Un radās arī projekts.

Trūka tikai darbīgu roku un karsto siržu. 1993. gadā, kad "ļauņa impērija" bija sabrukusi un okupācijas ievainojumi bija daļēji sadzijuši, bet turpinājās apvainojumi, aizmirstība, patiesības noliegšana un okupācijas gadu netikumi.

Tad kādā aukstā februāra dienā, iznākot no Brīvības ielas pasta, saskrējās ar vecu draugu no Čikāgas Dr. Rūsiņu Albertiņu, kam izklāstīju ieceru un projektu. Viņš kļuva par pirmo muzeja entuziasstu. Tajā pašā vakarā Rūsiņš aicināja mani "Tālavijas" konventā uzru-

Prof. Paulis Lazda

nāt plašu, ieinteresētu sabiedrību. Nākamajā dienā, pusdienojot "Rīdzenes" viesnīcas restorānā, pārliecināju mīlu paziņu no studiju laikiem Dr. Gundegu Micheli atbalstīt muzeja radīšanu. Viņa arī apsoliya pārrakstīt projektu savā skaistajā rokrakstā (toreiz datori bija retums), lai iesniegtu kultūras ministram Raimondam Paulam. Iepazinies ar iesniegumu, Pauls ātri deva savu iedvesmojošo atbildi: "Dariet!"

Sirds iesilst, atceroties daudzos atbalstošos padomus, ziedojumus (man aktis no tā laika ir vēstules kopija, kurā kāda dziedotāja jau gados atvainojas, ka vairāk nespēj sūtīt, jo tas esot viss, kas ietaupīts). Aizmirstot par astoņu stundu laika starpību, piezvanīju Abulu pārim pusnakti un saņēmu solījumu pirmajam lielākajam ziedojumam. Atbalsts nāca no ALA, PBLA. Bieži iznāca tikties ar Tiju Turku Krūmiņu. Un neviens neatteicās pielikt savu roku: ne Alfrēds Geidāns, ne Andris Kolbergs, ne Ivars un Vija Muzikanti, Leons Taivans, Rihards Pētersons, profesors Jānis Stradiņš, Brigita Radziņa, Māra Zālīte, Vizma Belševica, Gunārs Priedītis un interje-

riste Anna Zoldnere. Profesors Valters Nollendorfs, draugs no seniem jaunības laikiem, pēc kāda laika atlika savu pētniecības projektu, lai palīdzētu tulkot tekstu pirmajam ekspozīcijas posmam. Un tā brīnišķīgā kārtā jau 1. jūlijā radās pirmais posms izstādei, ko mēs šodien varam skatīt. Pārtraucot universitātes komandējumu, atklāšanas dienā man atlika tikai izslaucīt izstādes telpu un salabot kanalizāciju.

Darbs turpinājās un auga. Pārliecināju Ārlietu ministriju iekļaut muzeju oficiālās protokola vizītēs, pirmais goda viesis muzejā bija Islandes prezidents Ragnars Grimsons (Ragnar Grimsson). Viņš rūpīgi apskatīja katru eksponātu un relikviju, un okupācijas varas vēstures kropļojumus. Atvadoties prezidents teica šo patieso vērtējumu attiecībā uz okupācijas varas politiku ierobežot pagātnes apziņu: "Laupīt kādam atmiņu ir noziegums. To darīt nozīmē atņemt cilvēcību."

1998. gadā pēc Muzeju valsts pārvaldes priekšnieka vietas izpildītājas Intas Bušmanes padoma un premjera Guntara Krasta pavēles radījām ceļojošo okupācijas vēstures izstādi, ko skatījuši Eiropas parlamentārieši Briselē un sabiedrība visās Eiropas galvaspilsētās, Anglijas parlamentā, Amerikas Kongresā un Apvienotajās Nācijās.

Darbs turpinās. Kamēr mūsu naidnieki apmelo Latviju, bet sabiedrības izpratne par tautas likteni nav skaidra, muzejs neatdos un neslēps Latvijas tautas okupācijas vēsturi nevienam, bet atklās to un sargās kā pamatu, uz kura mūsu tauta droši pastāvēs. //

Paulis Lazda 2013. gada 1. jūlijā

Apsveikums no goda padomes locekļa, prof. Bžežinska

Latvijas Okupācijas muzeja divdesmitajā gadadienā esmu gandarīts sveikt Latvijas pilsoņus, kas ir kopuši savu vēstures atmiņu. Tautas bez vēstures atmiņas var zaudēt savu nākotni.

Latviešu tautai ir jāapzinās un jāpretojas iespējai, ka vēsture atkārtotos... Vēstures atmiņa palīdz paturēt šo modrību.

Ar labākajiem vēlējumiem, Dr. Zbignevs Bžežinskis (Zbigniew Brzezinski), OMB goda padomes loceklis

Latvijas Okupācijas muzeja augošā nozīme

Apsveikums Latvijas Okupācijas muzeja 20. gadadienā 2013. gada 1. jūlijā

Kad pirms 20 gadiem dibināja Latvijas Okupācijas muzeju, lielākā tiesa cilvēku Latvijā un vēl vairāk – ārvalstīs domāja, ka tas būs īstermiņa pasākums, veids, kādā zem padomju okupācijas daudz cietušie Latvijas iedzīvotāji atcerēsies un apvienosies. Taču Okupācijas muzejs tagad ir svarīgāks, nekā tas bija, kad to dibināja, un pēc divdesmit gadiem tas būs vēl svarīgāks nekā tagad. Ir trīs iemesli, kas pamato šo slēdzienu, kas citādi varētu likties intuitīvi nepareizs.

Pirmkārt, ir notikusi paaudžu maiņa. Kad muzeju atvēra, iespējams, ap 95% Latvijas iedzīvotāju bija personīgas atmiņas par Padomju Savienības nodarījumiem: nelegālo okupāciju un gandrīz 50 gadus ilgo nelegālo valdīšanu Latvijā. Viņiem nebija daudz jāstāsta par to, kas bija noticis, lai gan arī viņi pilnībā neapzinājās šo gadu briesmu darbus. Un viņiem noteikti vajadzēja vietu, kur pulcēties un gremdēties atmiņās. Tā viņiem bija Okupācijas muzeja nozīme toreiz.

Tagad, kad pagājuši divdesmit gadi, daudz mazāka kļuvusi Latvijas iedzīvotāju daļa, kam ir personīgas atmiņas par padomju pagātni. Tikai nedaudzi zem 30 gadu vecuma var atcerēties, kā tas toreiz bija, un pat nedaudz vecākiem atmiņas neiesniedzas okupācijas jaunākajos gados. Ļoti iespējams, ka latviešu daļa, kam par šo laiku ir personīgas atmiņas, nepārsniedz 60%. Tā ir nozīmīga, bet jau daudz mazāka daļa nekā pirms divdesmit gadiem. Okupācijas muzejs ir vēl svarīgāks tagad nekā laikā, kad to dibināja, jo pastāv risks, ka aptuveni četri no desmit latviešiem varētu okupāciju aizmirst.

Skatoties vēl divdesmit gadus tālāk nākotnē, situācija 2033. gadā būs vēl sliktāka. Tā latviešu daļa, kuros būs palikusi dzīva okupācijas briesmu atmiņa būs sarukusi vēl vairāk, iespējams, līdz ne vairāk kā 20%. Ja nebūs tādas vietas, kāda ir Latvijas Okupācijas muzejs, kas fokusē Latvijas un pasaules cilvēku

uzmanību, būs grūti, lai neteiktu – neiespējami, saglabāt dzīvu atmiņu par tik centrālu notikumu nācijas dzīvē.

Jau tagad pārāk daudz latviešu ir aizmirsuši, ka viņu tagadējais un nākotnes statuss ir pakļauts liels riskam, ja viņi neuzturēs dzīvu valsts kontinuitātes principu kopš 1920. gada. Daudzi Latvijas likumi zaudētu spēku, ja tauta nolemtu, ka Latvijas leģitīma pastāvēšana neturpinās okupācijas periodā, bet ka Latvijas valsts tika no jauna radīta 1991. gadā. Tieši tāpēc ASV un citu Rietumu valstu okupācijas *de jure* neatzīšanas politika ne tikai bija svarīga, bet turpina tāda būt un kļūs arvien svarīgāka.

Otrkārt, ir notikušas ģeopolitiskas pārmaiņas. Kad 1993. gadā dibināja Okupācijas muzeju, Krievijas Federatīvās Republikas prezidents Boriss Jeļcins atbalstīja Latvijas neatkarību, ko ar savu parakstu apliecināja 1991. gada 13. janvārī. Tajā laikā Rietumi bija aktīvi ieinteresēti Latviju un tās Baltijas kaimiņvalstis piesaistīt NATO un Eiropas Savienībai. Tādēļ Latvija atradās ievērojami privileģētā pozīcijā, kādas tai nebija bijis agrāk.

Tagad situācija ir dramatiski mainījusies. Krieviju vada cilvēks, kurš nožēlo Padomju Savienības sabrukumu un kurš ir aizstāvējis Staļina rīcību gan Somijā, gan Baltijas valstīs. Rietumi, pārdzīvojuši "vēstures beigu" brīdi, acīmredzot uzskata, ka Latvija un tās kaimiņi ir dabūjuši visu, kas tiem pienākas un viņiem nav vairs vajadzīga sākotnējā uzmanība un atbalsts. Šī nav Latvijai labvēlīga situācija, un Okupācijas muzejs nepārprotami atgādina – kāpēc.

Neviens nevar paredzēt 2033. gada ģeopolitisko situāciju, bet pastāv liela iespēja, ka Latvijai būs jāstopas ar pieaugošiem vārgulojošas, bet revizionistiskas Maskavā centrētas valsts izaicinājumiem un mazāku Rietumu atbalstu nekā tagad. Šāda situācija nav neizbēgama, bet ir būtiski, ka Latvija apzinās šo risku un spēj rīkoties

veidos, kas vēsturi virza tai vēlamā virzienā. Latvijas Okupācijas muzejs ir būtiska sastāvdaļa šajos centienos.

Treškārt, un tas ir visnotaļ pats svarīgākais, Latvijā pieaug mankurtizācija. Dažam labam šis termins būs nepazīstams, bet tam ir visnotaļ reāla izpausme. Savā klasiskajā romānā "Un garāka par mūžu diena ilgst" kirgīzu autors Čingizs Aitmatovs stāsta par mankurtiem, sevišķu vergu šķiru, kuriem uzvarētāji atņēma viņu atmiņu par pagātni. Bez šīm atmiņām, Aitmatovs saka, nācijām, tāpat kā indivīdiem, nevar būt nākotnes, jo bez skaidras atmiņas par pagātni viņi nolemti dzīvei mūžīgā tagadnē. Šajā stāvoklī viņi beidz būt, kas viņi reiz bija, un citi viņus var viegli kontrolēt.

Masu mediju un starptautisko komunikāciju eksplozīvā attīstība ir devusi daudz pozitīva, bet tā ir arī iedragājusi vai vismaz pārveidojusi tradicionālās identitātes. Šīs briesmas nekur nav tik lielas kā Latvijā. Viena no latviešu labākajām rakstura īpašībām ir pretimnākoša un atvērta attieksme pret citiem, bet tieši tā kļūst par vājo vietu, jo atļauj šiem citiem izmantot latviešu atvērtību, lai mainītu uzskatus par latvietību veidos, kas ļauj viņiem graut nācijas pamatus un uzspiest tai savu gribu.

Pirms 20 gadiem šāda iespēja nelikās tuva. Turpretī tagad tā ir tik acīmredzama, ka neviens, kam rūp Latvija un latvieši, to nedrīkst atstāt neievērotu. Un pēc divdesmit gadiem šī situācija būs vēl sliktāka, ja vien netiks darīts viss iespējamais, lai aizsargātu un aizstāvētu Latvijas nacionālo atmiņu. Latvijas Okupācijas muzejs ir viens no vissvarīgākajiem nacionālās atmiņas aizsargātājiem un aizstāvjiem. Esmu priecīgs pievienot savus slavas vārdus institūcijai, kuras nozīme no gada uz gadu tikai pieaug. //

Pols Goubles (Paul Goble),
OMB goda padomes loceklis

Lai gan nams Stabu un Brīvības ielas stūrī, Rīgā, jau gadiem stāv tukšs, tas aizvien ir saglabājis baidīgo Stūra mājas nosaukumu

Muzejs veidos ekspozīciju čekas mājā

Latvijas Okupācijas muzejs ir sācis veidot ekspozīciju par čekas darbību Latvijā, ko nākamā gada 30. aprīlī plānots atvērt bijušajā čekas mājā. Muzejs un nodibinājums "Rīga 2014" ir noslēdzis sadarbības līgumu par projekta "Izstaigā Stūra māju" īstenošanu.

Projekts "Izstaigā Stūra māju" paredz, ka publiskai apskatei pusgada garumā tiks atvērta daļa ēkas Rīgā, Stabu un Brīvības ielas krustojumā, kur padomju okupācijas laikā bija padomju slepenpolīcijas dienesta – Valsts drošības komitejas – galvenā mītne. Šo organizāciju tautā joprojām dēvē par čeku, bet ēku, kurā tā darbojās, vienkārši par Stūra māju. Bez Okupācijas muzeja veidotās eks-

pozīcijas šajā ēkā 2014. gada vasaras sezonā koncentrēsies vairāki citi mākslinieciski projekti, kas saistīti ar Rīgas kā Eiropas kultūras galvaspilsētas tēmu "Brīvības iela".

Muzeja projektā paredzēts, ka gidi izvadīs apmeklētājus cauri daudzām zīmīgām ēkas telpām un pastāstīs par čekas darbību un tās upuriem. Cilvēki savām acīm redzēs ieslodzījuma kameras, pastaigu laukumus, pratināmo pārvadāšanai paredzēto liftu. Vairākas tēmas un ar tām saistītās vietas ēkā būs īpaši izceltas, piemēram, tā, kur pirmajā padomju okupācijas periodā (1940.–1941.gadā) tika šauti ieslodzītie. Paredzēts arī iezīmēt tematu par ģenerāli Ludvigu Bolšteinu, kurš, sarkanajai armijai ienākot Latvijā, šajā ēkā savā darba kabinetā

izdarīja pašnāvību, protestēdams pret valsts okupāciju.

Vēsturisko ekspozīciju čekas ēkā veidos muzeja vēsturnieki Rihards Pētersons un Inese Dreimane, bet vizuālo apveidu tam piešķirs mākslinieks Rolands Vēgners. Veidotāju komanda cer, ka ēkas apskate un informācija, ko saņems apmeklētāji, būs jaunatklājums gan Latvijas jaunajai paaudzei, kas nav piedzīvojusi okupāciju periodu, gan arī Rīgas kā Eiropas kultūras galvaspilsētas viesiem. Tajā pašā laikā izstādē pieminēs un godinās cilvēkus, kas cieta no čekas represijām. //

Līga Strazda,
OM sabiedrisko attiecību
speciāliste

Uzlabota izglītības nodaļas mājaslapa

Latvijas vēstures pārskats

www.omip.lv ekrānuzņēmums

Jaunu vizuālo noformējumu un saturu ar Kultūras ministrijas finansiālu atbalstu ieguvusi izglītības nodaļas interneta vietne www.omip.lv, kas veidota tā, lai darbu ar to uzlabotu skolotājiem, skolēniem un citiem interesentiem. Interneta vietnē apmeklētāji atradīs, kā veikt pētījumu vēsturē, kā darboties ar vēstures avotiem, un saiti uz

muzeja virtuālo ekspozīciju. Pārskatāmi pieejama informācija gan par muzeja apmeklējuma iespējām, gan muzeja aktivitātēm skolās – izbraukuma nodarbībām un ceļojošajām izstādēm.

Kā jaunums minams Valtera Nollendorfa veidotā pārskata "Trīs okupācijas" ievietošana interneta vietnē latviešu valodā. Teksts papildināts ar

bagātīgu attēlu klāstu, lai skolēniem un citiem interesentiem saturu padarītu vieglāk uztveramu un saistošāku.

Lai gan ir paveikts daudz, darbs pie izglītības nodaļas interneta vietnes turpinās. Daļu no informācijas paredzēts tulkot angļu, krievu un vācu valodā. //

Dāvis Pumpuriņš,
izglītības nodaļas līdzstrādnieks

Lelde Neimane BAAC viceprezidentes amatā

Vilņā no 6. līdz 10. oktobrim norisinājās īpaša divu audiovizuālo materiālu arhīvistu organizāciju IASA (International Association of Sound and Audiovisual Archives) un BAAC (Baltic Audiovisual Archival Council) kopīgi rīkotā konference "Open Doors: New

Muzeja vēsturniece
Lelde Neimane

Ideas, New Technologies" ("Atvērtās durvis: jaunas idejas, jaunas tehnoloģijas"). Okupācijas muzejs ir BAAC biedrs kopš šīs organizācijas izveidošanas 2005. gadā.

Šogad ikgadējā BAAC biedru sapulcē konferences laikā Okupācijas muzeja vēsturniece un audiovizuālā krājuma glabātāja Lelde Neimane tika ievēlēta organizācijas viceprezidentes amatā. Tā ir sabiedriska atzīnība darbā ar audiovizuālo krājumu, kā arī uzticības kredīts, nākamgad veidojot konferenci Latvijā. //

Vajadzīgi mērķa ziedojumi Nākotnes Namam

Pateicamies par līdzšinējo atbalstu, kuru jūs esat snieguši Latvijas Okupācijas muzejam un arī Nākotnes Namam!

Vēlos vēlreiz paskaidrot, ka Nākotnes Nams jau ir tas pats Latvijas Okupācijas muzejs. Kad sākam nopietni domāt par muzeja pārbūvi un paplašināšanu, mēs meklējam atbilstošu nosaukumu un atradām – Nākotnes Nams. Tas ietver gan virzību uz jaunu ēku, gan uz muzeja darbību nākotnē.

Nākotnes Nama iekārtošana un jaunā ekspozīcija ir pilnībā jānodrošina pašam muzejam.

Viens no stendiem jau ir izgatavots, un pašlaik to var apskatīt muzeja pagaidu ekspozīcijā. Citiem jaunās ekspozīcijas stendiem un objektiem ir tapušas skices un rasējumi. Pateicoties ziedotāju atbalstam, ievērojama daļa ekspozīcijas izmaksu jau ir segta, tomēr, lai to pilnībā pabeigtu – izgatavotu stendus, iegādātu nepieciešamo tehniku un nodrošinātu programmatūru –, vēl nepieciešami **390 100 latu**. Šo mērķi varēsim sasniegt tikai ar jūsu turpmāko atbalstu un ziedojumiem. Muzeja mājaslapā ir pieejams saraksts ar objektiem, kuriem vēl lūdzam ziedojumu.

Ivars Švānfelds un krājuma glabātāja Taiga Kokneviča ik nedēļu iztukšo muzeja ziedojumu kasti un reģistrē apmeklētāju saziņotās naudas summas

mus. Objektu izcenojumi ir samērā augsti, bet ir iespēja vairākiem ziedotājiem apvienot savus ziedojumus vienam objektam.

Ikviens ziedotājs tiks pieminēts: pie katra mērķa ziedojuma objekta būs piestiprināta plāksnīte ar ziedotāja vai pieminētās personas vārdu.

Visi ziedotāju vārdi tiks ievietoti kapsulā Nākotnes Nama pamatakmēnī. Pateicamies par katru ziedojumu! //

Ivars Švānfelds,
OM sabiedrisko attiecību
konsultants

Apmeklētāji var iepazīties ar ziedotāju elektronisko sarakstu

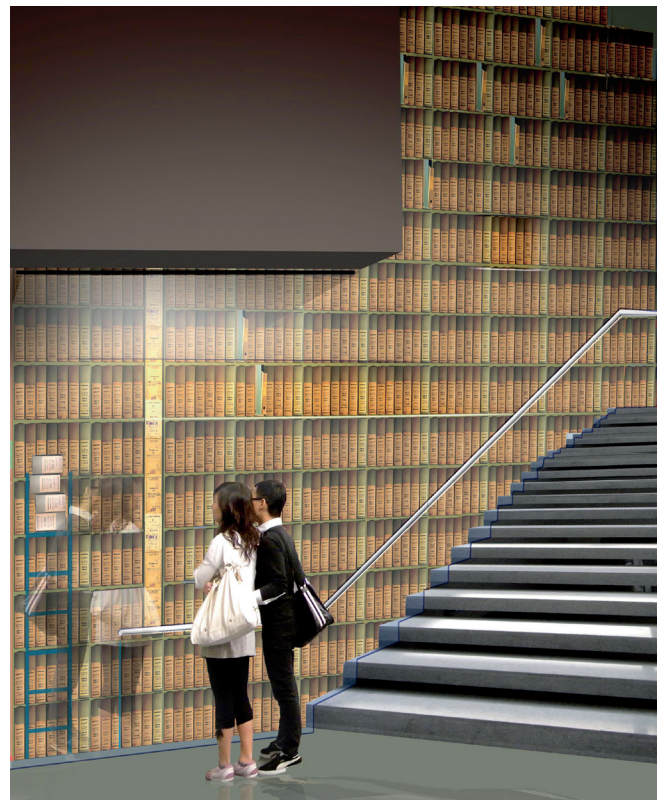
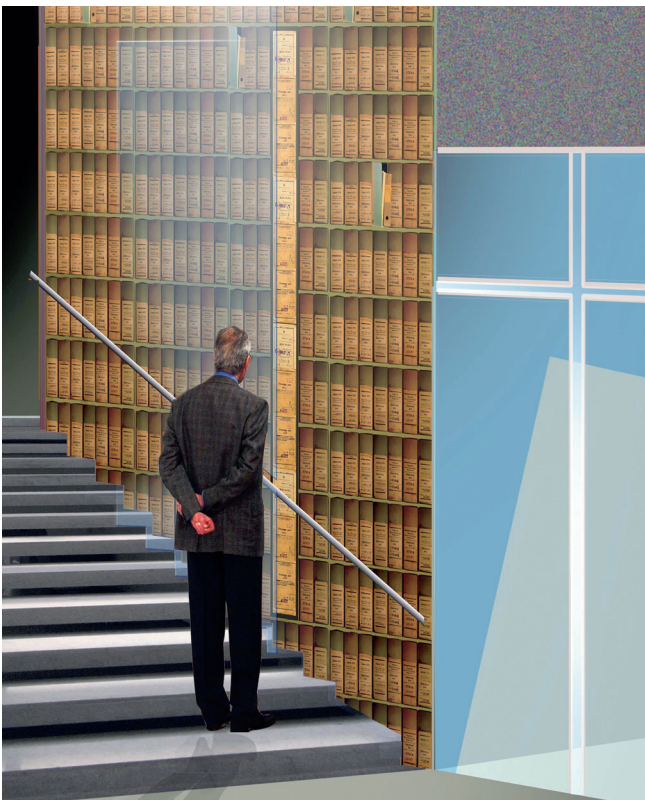
Lai ikviena ziedotāja devums muzeja attīstībai būtu atzīmēts un ievērots, muzeja zālē kopš 1. jūlija ir atrodams monitors ar elektronisku ziedotāju sarakstu. Tajā ir minēts personas vārds un valsts, no kuras tā nākusi. Pašlaik monitorā lasāmi aktīvo ziedotāju privātpersonu vārdi alfabētiskā secībā. Nākotnē tajā būs redzamas arī īpašas sadaļas par lielajiem muzeja ziedotājiem, Nākotnes Nama ziedotājiem, organizācijām, kas ziedojušas muzejam, kā arī citas, piemēram, pieminēto un godināto personu vārdi. //

Nāciet talkā!

**Ziedojiet kādai no tālāk aprakstītajām
vēl nefinansētajām ekspozīcijas daļām
un atstājiel liecību par savu ieguldījumu
Nākotnes Nama tapšanā!**

Ziedojumus sūtiet Okupācijas muzejam un muzeja pārstāvjiem ASV, Austrālijā, Kanādā.
Norādiel, kādam mērķim tas veltīts. Pārstāvju adreles ir 24.lpp.

Jaunā ekspozīcija tiek veidota kā hronoloģisks stāsts par Latvijas okupācijas vēsturi, ietverot arī vēstījumu par neatkarīgo Latvijas Republiku, okupācijas sekām un mūsdienām. Stāsts atspoguļots 14 tēmās. Piedāvājam iepazīties ar dažām no tām.

■ Kāpnes uz ekspozīciju – KGB arhīva atveidojums

Ceļā uz ekspozīciju skatītājam vispirms būs jāiziet cauri imitētam LPSR drošības iestādes KGB arhīvam. Abās kāpņu pusēs būs plaukti ar KGB lietu imitācijām. Tās simbolizēs vairāk nekā 49 000 padomju varas politiski represēto, noslepkavoto un ieslodzīto cilvēku likteņus.

Objekta kopējās izmaksas ir LVL 22 000.

Tā kā nepieciešamā summa ir liela, esam to sadalījuši 44 daļās pa LVL 500.

Tēma "Neatkarīgā Latvija 1918–1940"

Sadaļa vēstīs par Latvijas neatkarības izcīnīšanu, neatkarīgās Latvijas dibināšanu, neatkarības nosargāšanu un valsts uzplaukumu. Šī sadaļa būs nozīmīga izglītības nodarbības skolēniem, kas ir īpaši pieprasītas valsts svētku laikā

Attēlā redzams viss neatkarīgās Latvijas tēmas atspoguļojums. Stendu pamattonis ieturēts Latvijas karoga krāsās. Tēmu veido vairāki stendi, kam vēl nepieciešami ziedojumi.

■ Stends "Latvijas valsts dibināšana"

Parādīta Latvijas Republikas proklamēšana, neatkarības izcīnīšana un nosargāšana Brīvības cīņu laikā. Kā cīņu liecinieks šajā ekspozīcijas sadaļā attēlots Rīgas pils Svētā gara tornis ar 1919. gada novembrī iegūtiem ložu caurumiem sienās.

Nepieciešamais mērķa ziedojums: LVL 10 000

■ Stends "Latvijas tauta"

Pie Brīvības pieminekļa stāvošā Latvijas tauta simbolizē arī valsts sasniegumu radītājus. Vienlaikus tautas tēls tiek izmantots, lai ar statistikas datiem parādītu Latvijas nacionālo sastāvu. Tas nepieciešams, lai tālākajā ekspozīcijas daļā par okupāciju skatītājs var izsekot latviešu īpatsvara samazinājumam.

Nepieciešamais mērķa ziedojums: LVL 7000

■ Stends "Latvija 30. gadu beigās"

Stendu grupas daļa no Brīvības pieminekļa pa labi stāsta par Latvijas sasniegumiem, akcentu liekot uz rūpniecības attīstību. Parādīta arī Latvijas agrārā attīstība. Stendu grupas augšējā labējā fotogrāfija – uzraksts virs Rīgas pils 1938. gada 18. novembrī "Tev mūžam dzīvot, Latvija" simbolizē ticību Latvijas valsts nepārtrauktībai uz ekspozīcijā tālāk redzamo okupācijas notikumu fona.

Nepieciešamais mērķa ziedojums: LVL 9000

Tēma "Ieslodzījumā un izsūtījumā. 1940–1988"

■ GULAGa stands nr. 2

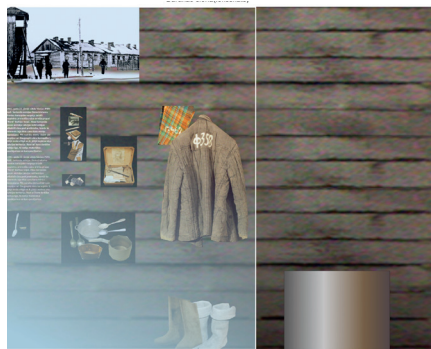
Rādīs mājokļa atveidojumu, kādā dzīvoja cilvēki nometinājumā. Palielinātā izmērā būs redzami skarbās vides attēli. Deportētas un varmācīgi šķirtas ģimenes lielformāta fotogrāfija atgādinās par daudzām traģiski salauztām dzīvēm. Sniegti fakti un skaitļi par PSRS okupācijas režīma represētajiem un nogalinātajiem cilvēkiem.

Nepieciešamais mērķa ziedojums: LVL 22 000

■ GULAGa stands nr. 1

Stendā izmantoti muzeja krājuma foto, dokumenti un priekšmeti. Lielformāta priekšmetu atveidojumi atklās politiski represēto Latvijas iedzīvotāju dzīvi un smago ikdienas darbu dažādās ieslodzījuma un sodīšanas vietās – nometnēs, kolonijās, cietumos, nometinājumā un citur. Akcentēta cilvēku vēlme un centieni izdzīvot, ilgas pēc mājām un saglabātā uzticība savai dzimtenei Latvijai.

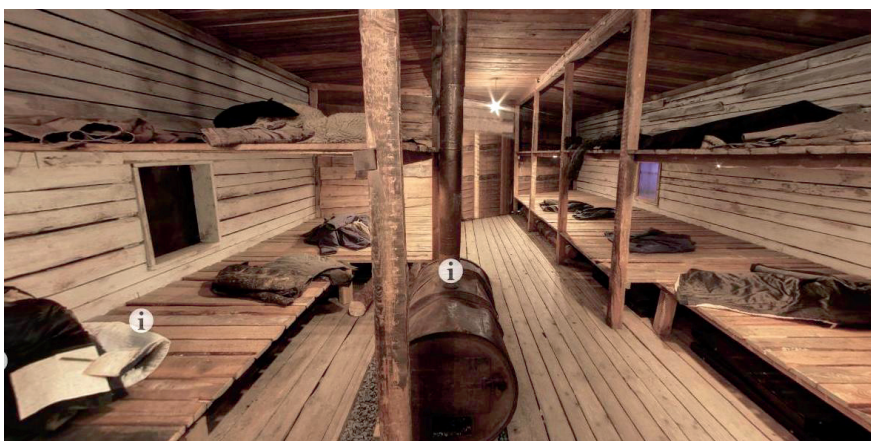
Nepieciešamais mērķa ziedojums: LVL 15 000

■ Gaisa atvēsināšana barakā

Lai radītu sajūtu, kā ieslodzītajiem sala pēc smaga darba ziemeļu aukstumā, guļot slikti apkurinātā vai pat neapkurinātā telpā, imitētajā GULAGa barakā ar kondicionētāja palīdzību uzturēs zemāku temperatūru nekā pārējās ekspozīcijas daļās.

Nepieciešamais mērķa ziedojums: LVL 1500

■ Barakas 360° projekcija

Imitētā GULAGa barakā apmeklētāji iepazīsies ar ieslodzīto ekstremālajiem sadzīves apstākļiem, kā arī sadzīves priekšmetiem. Uz vienas no barakas sienām tiks projicēts jau uzbūvētas imitētas barakas attēls, kas skatītājam sniedz barakas telpiskuma izjūtu.

Nepieciešamais mērķa ziedojums: LVL 1000

Tēma "Nacistiskās Vācijas okupācija. 1941–1944/1945"

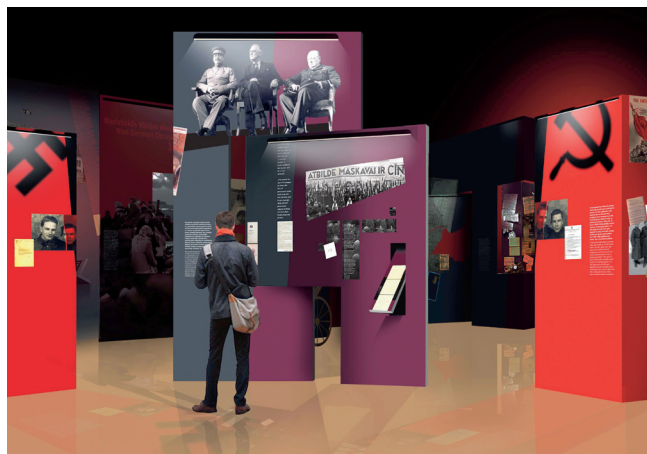
Tēmas kolorīts balstīts uz kontrastu starp Latvijas karoga krāsu, kas simbolizē pretošanos, un sarkanajiem toņiem, kas raksturīgi padomju un nacistiskā režīma karogiem

■ Stends "Nacistu okupācijas režīms – militārā un civilpārvalde"

Attēlota Latvijas iekļaušana Ostlandes reihskomisariātā un atrašanās vācu civilpārvaldes pakļautībā. Uz šī fona tiek demonstrēta arī Latvijas iedzīvotāju ikdienas dzīve vācu okupācijas apstākļos – kartīšu un nodevu sistēma, ierobežotas kultūras u.c. izpausmes.

Nepieciešamais mērķa ziedojums: LVL 9000

■ Stends "Brālis pret brāli svešās armijās"

Veltīts Latvijas iedzīvotāju nelikumīgai mobilizācijai Vācijas un Padomju Savienības armijās. Lai to atklātu, priekšplānā tiek demonstrēta vienas ģimenes fotogrāfija, no kuras viens brālis ir iesaukts vienā, bet otrs brālis otrā svešajā armijā. Blakus atrodas arī latviešu karavīra kapa vietas imitācija ar baltu bērza krustu un fragments no 1907. gada Hāgas starptautiskās konvencijas, kas aizliedza okupētājvalstīm iesaukt iekaroto zemju iedzīvotājus.

Nepieciešamais mērķa ziedojums: LVL 6000

■ Stends "Kurzeme – cerību zeme"

Atklāj spilgtus un dramatiskus notikumus Kurzemē, kuru PSRS sarkanā armija līdz pat kara beigām neieņēma. Stendu grupas centrā ir lielizmēra Latvijas karte ar atsevišķi izceltu Kurzemes teritoriju un iezīmētu frontes līniju, un kureliešu cīņu vietām. Bēgļu rati ar mantām simbolizē latviešu bēgļu došanos uz Rietumiem.

Nepieciešamais mērķa ziedojums: LVL 20 000

■ Karte "Latvija Otrajā pasaules karā"

Simboliska Padomju Savienības un Rietumu sabiedroto vienošanās par jauno pasaules politisko karti pēc Otrā pasaules kara beigām. Attēlots Rietumeiropas un Austrumeiropas valstu atšķirīgais stāvoklis pēc kara beigām un "dzelzs priekškara" veidošanās Eiropā. Uz šī fona parādīti latviešu karavīru dažādie likteņi kara noslēgumā: padomju gūsts, izdošana no Zviedrijas, Rietumu gūsts, līdzdalība Nirnbergas tribunāla apsardzē.

Nepieciešamais mērķa ziedojums: LVL 1500

Valtera Nollendorfa dzejas vakars

Dzejas dienu laikā arī Latvijas Okupācijas muzejā skanēja dzeja. Šoreiz ne no viesiem, bet savējiem. 13. septembrī aicinājām muzeja draugus uz Valtera Nollendorfa dzejas vakaru. Iespējams, ielūgums uz šo sarīkojumu kādu pārsteidza, jo Latvijā Valters Nollendorfs plašāk pazīstams kā publiskais vēsturnieks – Latvijas okupācijas vēstures skaidrotājs, muzeja Nākotnes Nama projekta vadītājs un grāmatu redaktors. Turpretī bijusi latviešu trimdas sabiedrība viņu pazīst arī kā dzejnieku un literārā žurnāla "Jaunā Gaita" pirmo redaktoru.

Dzejas vakarā Okupācijas muzejā sirsnīgā atmosfērā izskanēja vairāki desmiti dzejoļu, kas, Valtera vārdiem, bija kā "dzīves retrospekcija". Dzeja mijās ar atmiņu stāstiem un pārdomām: "Tomass Manns droši vien teiktu, ka esmu dzejā iemaldījies literatūrzinātnieks. Ir sanācis tā, ka, dzeju lasot, analizējot un par to rakstot, esmu gan pats dzejojis, gan dze-

Valters Nollendorfs un Eva Eglāja-Kristsone

ju tulkojis. Dzejoļus esmu publicējis tikai periodikā, bet, ja visu apkopotu, kādas četras vai pat piecas grāmatas sanāktu."

Sarīkojumu ievadīja literatūrvēsturniece Eva Eglāja-Kristsone, kura pētījusi okupētās Latvijas un latviešu trimdas saskarsmi. Viņa Valteru raksturoja kā apbrīnojamu personību. "Valtera Nollendorfa dzeja ir raksturojama ar tiem pašiem vārdiem kā tās radītājs – šarmants, dzīvesgudrs,

asredzīgs, asprātīgs un rotaļīgs. Tā ir dzeja, no kuras virmo reizē smalka intimitāte un jutekliskums, tikpat ļoti patriotiskums un nacionālisms, kur savienībā ar nepārejošu vitalitāti mēs apjaušam mūža ciklu. Dzeja, kuru rakstījusi harismātiska personība, kas apvieno sevī performanču meistarību un dziļu intelektuāli, piedāvājot lasītājam bagātīgas kultūras atsauces un zīmes. Valtera Nollendorfa dzejas vakaru vēlos iesākt ar fragmentu no viņa paša dzejoļa "Antiņš runā stikla kalna galā" (sarakstīts 1975. g., publicēts žurnālā "Jaunā Gaita", nr. 178, 1990. gadā), novēlot, lai dzejoļa noskaņa ir šī vakara panākumu atslēga:

"Bet lai kur
un lai kam
mēs piederam,
mums paliek
siltums
starp
mums." //

Inese Krieviņa,
OM sabiedrisko lietu vadītāja

Jaunieguvumi

Sagatavojusi Taiga Kokneviča,
Okupācijas muzeja galvenā krājuma glabātāja

Guntas Rožkalnes kleita, ko viņai 1985. gadā dāvināja tante Anna Symons no Austrālijas, kad kopā ar vīru Haraldu Symonu ciemojās Latvijā. Kleitu Gunta Rožkalne uzgērbusi 1987. gada 23. augustā, noliekot cilvēktiesību aizstāvēšanas grupas "Helsinki-86" vainagu pie Brīvības pieminekļa Rīgā un pirmajos trimdas gados (1987.–1989.), referējot trimdas latviešu sabiedrībai par notikumiem Padomju Savienībā.

Birutas Kļavinskas dāvinātā ieslodzītās personas numura zīme. Viņas tēvs Antons Kļavinskis par izvairīšanos no mobilizācijas vācu bruņotajos spēkos tika ieslodzīts un 1944. gadā mira Noien-gammes koncentrācijas nometnē Vācijā. Antona Kļavinska sieva Genovefa daudzus gadus centās noskaidrot vīra likteni. Tikai 1966. gadā izdevās uzzināt viņa miršanas datumu. Vīra ieslodzījuma numura zīmi viņa saņēma no Noiengammes koncentrācijas nometnes muzeja līdzstrādnieka.

Andra Kolberga dāvinātā Latvijas teritorijā no 1909. līdz 1992. gadam lietoto naudaszīmju kolekcija.

Intai Steed piederējusi lellīte. Viņas vecāki Alberts un Alma Lāči 1944. gadā kopā ar gadu veco meitu devās bēgļu gaitās uz Vāciju. Vecāki lelli iegādājās Vācijā. Lelles tērpu – cepurīti, jaciņu, kombinezonu un zeķītes – izgatavoja Alma Lācis bēgļu nometnē Augsburgā.

Ceļojošā izstāde – Briselē, Liepājā un Ļvovā

Latvijas Okupācijas muzejs ir sagatavojis izstādi "Latvijas traģēdija. 1941", ko šī gada laikā ir redzējuši skatītāji gan Rietumeiropā – Briselē, gan Latvijā – Liepājā, un no 18. novembra tā būs redzama arī Austrumeiropā – Ukrainas pilsētā Ļvovā.

Izstāde "Latvijas traģēdija. 1941" vēstī par 1941. gada notikumiem Latvijā, kas traģiski skāra visus Latvijas pilsoņus. Tā ir pirmā Eiropas Parlamentā (EP) eksponētā Latvijas izstāde, kas parāda, ka gan nacistiskā, gan padomju režīma noziegumi pret Latvijas pil-

soņiem ir vienlīdz nosodāmi. Ceļojošās izstādes pamatā ir 2011. gada jūnijā atklātā izstāde, kas bija redzama pie Okupācijas muzeja ēkas ārējās sienas un turpinājās muzeja zālē.

Iniciatore izstādes eksponēšanai EP Sandra Kalniete teica: "Es vēlos parādīt izstādi "Latvijas traģēdija. 1941" Eiropas Parlamentā, jo daudzi Eiropā vēl arvien nesaprot, cik asiņainus noziegumus Baltijas valstīs pastādāja abi totalitārie režīmi. Izstāde ir īpaša arī tādēļ, ka tā parāda, cik beztiesīgi varmācības priekšā ir nevainīgi cilvēki, kurus komunisms iznīcināja

pēc sociāliem kritērijiem, bet nacisms – pēc piederības tautībai."

Vasarā "Latvijas traģēdija. 1941" nonāca Liepājas muzejā, bet novembrī uz Latvijas dzimšanas dienu tā tiks atklāta Ukrainas pilsētā Ļvovā.

Izstādes autori ir vēsturnieks Ritvars Jansons, Ojārs Stepens, Ilja Ļenskis un Marģers Vestermanis, māksliniece Ieva Nagliņa. To finansēja Sandra Kalniete, Latvijas Okupācijas muzejs un Rīgas Ebreju kopiena. //

Muzeja sabiedrisko
attiecību nodaļa

Gunāra Astras dzimšanas diena

Muzejā 22. oktobrī svinējām Gunāra Astras dzimšanas dienu. Atmiņās dalījās cilvēki, kam ar Gunāru Astru bijuši kopīgi darbi un likteņi.

Latvijas Neatkarības kustības dalībnieks Jānis Rožkalns atgādināja par Astras darbību Latvijas Neatkarības kustībā un nodeva muzejam Latvijas Neatkarības kustības arhīvu, kas satur vērtīgas liecības par tās dalībnieku veiktajām akcijām un izplatītajiem pretpadomju materiāliem.

Par tikšanos un draudzību ar Astru politieslodzīto nometnē stāstīja dzejnieks, publicists un komunistiskā režīma pretinieks Nikolajs Brauns, kurš bija ieradies no Krievijas. Brauns dalījās pārdomās, deklamēja dzeju un dziedāja dziesmas, kas saistītas ar pretošanos totalitārajai padomju varai. Viņš muzejam uzdāvināja metāla tējkannu, no kuras kopā ar Astru ieslodzījumā bija dzēruši tēju. Starp viesiem bija arī brāļi Agris un Kārlis Šēferi, kuri arī ir Astras līdzgaitnieki un kādu laiku bija ieslodzīti vienā nometnē ar Braunu Mordovijā, Potmā, nometnē nr. 385/3.

Gunārs Astra dzimis 1931. gada 22. oktobrī Rīgā. Pirmo reizi par pretpadomju darbību – tikšanos ar ASV dip-

Pēc 43 gadiem satikušies: Agris Šēfers (no kreisās), Nikolajs Brauns un Kārlis Šēfers, kas tur rokās muzeja jaunāko eksponātu – tējkannu, no kuras ieslodzītie dzēra stipru tēju

lomātiem un saraksti ar latviešiem ārzemēs – viņu arestēja 1961. gadā un uz 15 gadiem ieslodzīja piespiedu darba nometnēs Mordovijā (vēlāk Permā). Jau dažus gadus pēc atgriešanās Latvijā viņu atkal arestēja un 1983. gada beigās tiesāja par pretpadomju literatūras glabāšanu, pavaļošānu un izplatīšanu. Šīs prāvas laikā Astra teica savu slaveno pēdējo vārdu, kas nelegāli tika ierakstīts un pārsūtīts Rietumu radio-stacijām. Pēdējais vārds bija apliecinājums pasaulei, ka Latvijā ir nevardarbī-

ga pretošanās padomju okupācijai un ka te dzīvo cilvēki, kas par neatkarīgu Latvijas valsti ir gatavi ziedot savu brīvību. No apcietinājuma Astru atbrīvoja tikai 1988. gada februāra sākumā. Pavisam drīz, 6. aprīlī, viņš mira. Astras bēres Meža kapos izvērtās par vienu no pirmajām tautas manifestācijām, kurās publiski tika lietots Latvijas karogs un atskaņota Latvijas himna. //

Līga Strazda,
sabiedrisko attiecību speciāliste

Ar ziedojumiem GODINĀTI no 2013. gada 1. janvāra līdz 30. jūnijam

* Ziedojumi Nākotnes Namam

Atzīmējot 18. novembri – AUD 550,- Melburnas Latviešu ev. lut. Sv. Krusta draudze;

Prof. Paulis LAZDA, 75 gadu jubilejā – USD 750,- Velta un Jānis Lazda; 25,- Ilze Šmidchens;

OM 20 gadu atcere – USD 50 000,- PBLA (Okupācijas muzeja gadā)*; 1000,- Biruta un Dzintars Abuls;

Aina RODRIGUEZ-MATA, 95 gadu dzimšanas dienā – USD 95,- Astrida Siliņš;

Sveicot OM 20 gadu jubile-

jā – AUD 255,- Gints Stipnieks; 100,- Kanberas Latviešu biedrība;

V. TIKIŅŠ, 95 gadu jubilejā – CAD 200,- Vilnis un Joanne Butkevics; Dennis Melnbārdis; 100,- Pamela Melnbārdis.

Ar ziedojumiem PIEMINĒTI no 2013. gada 1. janvāra līdz 30. jūnijam

* Ziedojumi Nākotnes Namam

** Ziedojumi Draudzīgajam Izai-
cinājumam

14. jūnijs – AUD 500,- Adelaides Daugavas Vanadzies*; 220,- Brisbanes ev. lut. draudze; 150,- Latviešu ev. lut. draudze Adelaidē;

14. jūnijā aizvestie – CAD 78,- Otavas Latviešu biedrība*;

14. jūnijs – USD 700,- Dienvidkalifornijas latviešu ev. lut. draudze (16. jūnija dievkalpojuma kolekte); 145,- Aijovas Latviešu biedrība un Aijovas latv. ev. lut. draudze (14. jūnijā deportēto piemiņas sarīkojuma ziedojumi); 100,- Latviešu ev. lut. Sv. Pētera draudzes dāmu komiteja Čikāgā; 94,- Ročesteras latv. ev. lut. Krusta draudze (ziedojumi);

14. jūnijā un 25. martā izsūtītie – AUD 3000,- Sidnejas Latviešu biedrības dāmu kopa*; 300,- Kanberas Latv. ev. lut. draudze; 120,- Sidnejas Latviešu ev. lut. Sv. Jāņa draudze; 100,- Lonija Graudiņa*;

Aizvestie – USD 772,- St. Petersburgas latv. ev. lut. draudze;

Meta AVENS – LVL 50,- Dzin-

tra Bungis;

Meta AVENS, Ventas 27. gaidu vienības dibinātāja – USD 50,- Ventas 27. gaidu vienība Klīvlendē; 30,- Ingrida Ieviņš;

Ārija BABĀNS – USD 100,- Aina un Jānis Baumanis;

Ilsa BAGBY – USD 100,- Ingrid Bagby;

Gaida BALODIS – USD 100,- Rita un Martin Latsons; 20,- Diana Francis;

Valentine BANDREVICS – USD 150,- Vidvuds Bandrevics;

Jūlija BAUMANIS – CAD 200,- Velta Baumanis;

Erica BERGLANDS – USD 100,- G. Alfred Brunaus;

Vilnis BĒRZIŅŠ, senj. – USD 100,- Peter Russett; Glenn Russett;

Zenta BĒRZKALNS – USD 10,- Ruth Burkhardt;

Andrejs BIČEVSKIS – USD 200,- Dailons Stauvers;

Marta BLAUZDE – USD 50,- Rainis un Margaret Krīgens;

Arija BLUKS, dzim. Jaņuš-

kāns – LVL 45,- Ruta Parris;

Eiženija BLUMBERGA – USD 100,- Konkordija Zintenie-

ce, Kalifornijas kopa*;

Rita Edīte BORMANE, dzim. Bisnieks (1925–2013) – LVL 50,- Valters Nollendorfs un Aija Ebdene;

Ritvars BREGŽIS – CAD 500,- Guntis un Anita Liepiņš;

Aina BRIEDIS – CAD 325,- Valdis Briedis;

Edmunds BRIGMANIS – USD 50,- Nora Balodis;

Kapteinis Ludvigs BUNE, – USD 100,- Lilija Gabliks Bune;

Elga DĀBOLIŅŠ – CAD 50,- Vija Ruņģis;

Joseph DAUGMAN – USD 20,- Ellen Daugman;

Alma DĪKE, dzim. Rēķe – USD 100,- Otto Rēķis;

Olģerts DĪKIS – USD 100,- Otto Rēķis;

Ilze EMBREKTA – USD 100,- Juris Petričeks;

Edward ERAMUS – USD 500,- Ruta Eramus;

Elfa FOLDI (Ozoliņš) – USD 50,- Māra un Eugenijs Počs;

Alma GAILĪTIS (mirusi 2012. g.) – CAD 30,- Elvīra Bērziņš;

Elmārs ĢĒRMANIS – AUD 50,- Ilze Jaunbērziņa;

- Kārlis B. GRANTS** – USD 100,- Ruta Grants;
Alfreds GRAUDIŅŠ – AUD 100,- Lonija Graudiņa;
Jānis GREGOVŠ – USD 60,- Tālis Sēja;
Rudolf GROTE un Anita MILLER – USD 25,- Jānis J. Grote;
Kārlis JANSONS – USD 100,- Asja Viviana Liders;
Maiga JAUNBĒRZIŅA (mirusi 2012. g. jūlijā), bērns ziedu vietā – AUD 100,- Romāns Eglīte;
Alberts un Maiga JAUNBĒRZIŅŠ – AUD 700,- meita Ilze Jaunbērziņa*;
Delilah KALNIŅŠ (mirusi 2012. g.) – CAD 500,- Milda Pirs;
Richards un Zenta KALNIŅŠ, vecāki – AUD 100,- Inārs Kalniņš;
KALPAKA piemiņas dievkalpojums – USD 415,- Čikāgas Sv. Pētera draudze; 120,- Čikāgas Korporāciju kopa; 60,- Ruta Jostsons; 50,- Valija un Modris Galenieks; Rasma un Jānis Priede; 25,- Gunta un Guntis Kiršteins; 20,- Anita Briedis-Bilsens; Pārsla Gagainis; Dace Pencis; Māra un Arnis Skulte;
Jānis KAMPARS – CAD 50,- Otavas latv. ev. lut. Miera draudzes dāmu komiteja*;
Juris KANAŠĒVICS, Liene SĪLIS un Anatols ZELTIŅŠ – USD 150,- DV Ziemeļkalifornijas apvienība;
Dzejniece Elza ĶEZBERE (1911–2012) – USD 25,- Eleonora Šturma;
Fil! Ilmārs ĶIMŠIS – USD 100,- Korporācija Beveronia;
Jēkabs KĻAVIŅŠ – USD 50,- John Kļaviņš;
Ilgars KLEINS (miris 02.03.13.) un Rūta KLEINS (mirusi 14.03.13.) – AUD 1200,- kopziedojums Rūtas un Ilgara Kleinu bērns*;
Ilgars KLEINS un Rūta KLEINS – USD 200,- Astrīda un Frank Ramrath; Ruta Straumanis;
Erna LĒMANE (mirusi 2012.g. novembrī) – AUD 1000,- kopziedojums bērns*;
Valerija MANASS (mirusi 29.04.2013.) – AUD 400,- kopziedojums bērns*; Studenšu korporāciju kopas bērnu fonda ziedojums Valerijas Manass (Aurora) piemiņai;
Inta NOLLENDORFA – LVL 50,- Margita Gailītis;
Richad PASTIS – USD 100,- Austrā Miezis;
Olga PELCIS – USD 250,- Velta Pelcis, Laimdota Sausais, Māra un Vitauts Beldavs;
Maiga PĒTERSONE – USD 100,- Juris Petričeks;
Augustins PĒTERSONS, metropolīts – CAD 100,- Ženija Vītols*;
Rita PETRIČEKA – USD 10 000,- Juris Petričeks**;
Mārtiņš PLADARS – USD 50,- Valts Pladars;
Alma PODREČIKS Mačs – USD 100,- Andris Mačs;
Fr. Liv! Arturs PORMALS – USD 100,- Čikāgas Korporāciju kopa;
Arnolds RASA – CAD 100,- Otavas Latviešu senioru klubs; 50,- Otavas latv. ev. lut. Miera draudzes dāmu komiteja; Pēteris un Daina Brauns*;
Alma RASIŅŠ – USD 100,- Biruta Schultz;
Vigo RAUDA – USD 50,- Jānis un Toni Praudiņš;
Dzintars RINKULIS – USD 100,- Marģers Caune;
Bertrams ROZENBERGS – LVL 20,- Dzintra Miška;
Bertrams ROZENBERGS – USD 200,- Gaļina Kolbs*;
Oskars Miķelis RUBIS – AUD 1400,- kopziedojums bērns, draugu velte ziedu vietā;
Lauma RUŅĢE – AUD 75,- Richards Puisēns;
Lauma RUŅĢE un Jānis DUBULTS, virsleitnants, aizvests no Litenes 1941.g. – AUD 1230,- kopziedojums, draugu velte ziedu vietā Laumas Ruņģes bērns, viņas un tēva Jāņa Dubulta piemiņai;
Ādolfs un Aina ŠILDE – LVL 5000,- Rasma Šilde-Kārklīņa;
Ženija SILIŅA (mirusi 23.01.2013. Latvijā) – USD 100,- krustmeita Ārija Brikmanis;
Alfreds SIŅĶĒNS (miris 28.10.2012.) – AUD 75,- Richards Puisēns;
Olita ŠMITA (1925–2013) – CAD 200,- Arnolds Dzilna; Ilze Valdmanis; 100,- Olģerts Enzeliņš; 50,- Rita Āpše; 25,- Jānis Zemītis;
Jānis SPONS – USD 110,- Velta Spārniņš; 50,- Ann Yates Hernndon*; Barbara Mole; Deborah Samonds*; 35,- Barbara un Hootie Cook; 25,- John un Moira O'Connor; 20,- Rita Sparnins;
Andrējs SPUNTELIS, apcietināts 1941. g. 15. aprīlī Klosterē, notiesāts Astraņas cietumā, nāvēssods izpildīts 1942. g. 16. martā – USD 250,- Vija un Valfrīds Spuntelis;
Andrejs STRAUBERGS – LVL 150,- kopziedojums: Aivars un Māra Celmiņš, Sarmīte Andersone ar Sandru un Jāni, Diana Krūmiņš;
Egils TANNIS – CAD 1000,- Ingrid Tannis;
Reinis TĪĢERIS – USD 100,- Juris Petričeks;

Visvaldis TURKIS – CAD 100,- sieva Irina Turķis; Silvija un Māris Zeltkalns;

Andris ŪSIS – USD 300,- Rasma, Gunars un Jānis Klipsons; 250,- Klivlandes Latviešu baptistu draudze; 200,- Nannija un Andris Celcherts; 100,- Thomas Anderson un Rosalie Tyner; Ausma Aja; Drs. Ilze un Andrew Beken; Karl, Amanda un Anton Beken; Oskars Daņilovs; Rasma Dinbergs; Kalvis un Valerie Kampe; Ilona un Andrejs Kīsis; Dzintra un Vilmārs Kukainis; Rita Pencis; Lilija Pencis, Sandra un John Walter; Dick un Julie Sams; Zaiga un Oskars Tērauds; Daina un Andris Ūdris; Ināra Zariņš; 75,- Gaida Burvis; 50,- Zenta un Vilma Apinis; Līvija un Indris Eidemanis; Sarmīte un Alfreds Grava; Velta Matthews; Brigita un Viktors Millers; Jānis Pirktiņš; Gunārs un Astrīda Rankis; Ilze un Jānis Resnis; Jame Rosas un Cara Anderson; Silvija Rutenbergs; Inta un Carl Stepanik; Christopher Tyner; Leons Vectirelis; Jānis

Zaķis; 40,- Edvīns un Ruta Auzenbergs; Arturs un Ilga Rubenis; Ronald un Laurel Velazquez; Alfreds un Laimdota Zvejnieks; 30,- Ingrida Ieviņš; Valda Zemesarājs; 25,- Nora Balodis; Rita Balys; Uldis Brošs; V. un R. Gelazis; Aina Gruntāls; Rita Kaugurs; Inta un Ulo Konsen; Valentīna Logins; Velta Šulcs; 20,- Rasma Arsons;

Laimdota VĀRPA – USD 110,- Westfield Community School skolotāju kopziedojums*; 100,- Valija un Modris Galenieks*; Yvette un Māris Jurevics*; Aina un Juris Pūliņš*; Ida Rautenshilds*; Andras un Beata Riedlmayer; Ilmārs Riekstiņš*; Harris un Barbara Seltzer*; 75,- John Fishbeck*; 50,- Ieva un Uldis Briedis*; Ruta un Andris Dzelme*; Joseph un Anita Fuchs; Pārsla Gagainis*; Mirdza un Arturs Gaiķis*; Jānis un Ilga Inveiss*; Austrā un Ivars Kēlers*; Patricia Paulson*; Minjona un Gatis Plūme*; Maija un Vilnis Strēlnieks*; Raita Vilnins*; Lauma un Ivars

Zusevičs*; 40,- Oļģerts un Marta Cakars*; Dr. M. Kimovec*; Vilis un Aida Vītols*; 30,- Velta Auzāns*; Velta Liepiņš*; Ingrida Mekler*; Aina Salenieks*; Corky Starling un Bob Hoffman*; Jackie un Jerry Watson*; 25,- Irene Balks*; Leonard Danek; Ināra un Flora Grigolats*; Hilda Kitners*; Uģis Sprudžs un Astrida Cirulis*; Biruta Varsbergs*; Inta Zariņš*; Ruta Zirnis*; 20,- Carleen Culleton*; Ruta Jostsons*; Austrā Poruks*;

Vilis VĀRSBERGS – USD 250,- Ņujorkas latv. ev. lut. draudzes Ziemeļu novada dāmu komiteja;

Valija VESELIS – USD 200,- Aija Blumfelds;

Skaidrite ZAĻUMS – AUD 1000,- Elmārs Zaļums*;

Rudolfs ZARINS – USD 100,- Raymond Zarins;

Vilis un Ilze ZAUERS, vecvecāki – AUD 100**,- Ināra un Valdis Graudiņš;

Andrejs ZELTKALNS – CAD 100,- Irina Turķis.

Ziedojumi DAŽĀDIEM MĒRĶIEM no 2013. gada 1. janvāra līdz 30. jūnijam

* Ziedojumi Nākotnes Namam

** Ziedojumi Draudzīgajam Izai-
cinājumam

AUD 2000,- DV Melburnas nodaļa*; **1000,-** DV vanadžu Melburnas kopa*; **567,3** Ināra un Valdis Graudiņš; **340,-** kopziedojums Andreja Bičevska bērēs; **150,-** Velta Krūmiņa*; **105,-** Sidnejas Latviešu biedrība; **100,-** Adelāides latviešu pensionāru kopa – Adelāides krustmātes un Herta Frīdenberga; Adelāides latviešu rokdarbu kopa "Tautas

māksla"; Andris un Dace Dārziņš; Silvija un Andris Miglis; Arvīds Puķe; Ausma Rozīte; **50,-** Melburnas Latviešu biedrība; Jānis Lindbergs (25,-*); **24,-** Dagnija Skulte; **20,-** J. V. Lūks;

CAD 20 000,- Montreālas Latviešu sabiedriskais centrs*; **1000,-** Vladislavs Bernāns*; Viesturs un Edīte Zariņš; **400,-** Ilze Plaudis (200,-*), (100,-**); **250,-** Biruta Platups**;**200,-** DV Britu Kolumbijas nodaļa; Vankūveras latv. ev. lut. draudze; Andrejs Apinis; Melita Birz-

nieks; Biruta Legzdiņš*; Valdis un Vita Mačiņš*; Lilīta Rodman; Ojārs Zers; **150,-** Elmārs Bērziņš; **100,-** Toronto Latviešu bridža klubs*; Rolfs Alksnis; Vilma Bertulsons; Alberts un Astra Bērziņš; Valija Briksnis; Verners Cinis*; Jānis Dindzāns; Jānis Jente; Velta Kļaviņš; Jānis Langins; Marianna Steinmanis; **50,-** Otavas Latviešu biedrība; Arvids un Erika Beitāns; Lilīta Kelle*; Viktors Kupers; Valentīne Leikučs; Verners un Rita Mikelšteins; Rute Pakalns**;

Gunars Reinfelds; Valdis Tikiņš; Anna Zibens; **30,-** Lonija Zvaigznīte;

EUR 150,- Dr. Maksims Strunskis; **100,-** Latviešu Centrs Minsterē (LCM);

GBP 100,- DVF Halifaksas nodaļa; **30,-** Eduards Briksnis; **25,-** O. Avotiņu ģimene;

LVL 6374,- DV Toronto nodaļa;

1700,- Latvijas Ebreju draudžu un kopienu padome; **500,-** Jānis un Amy Mikits; **499,-** DV Hamiltonas nodaļa Kanādā; **350,-** Dr. Maksims Strunskis; **200,-** Lilija un Ilze Treimane; **150,-** Evarts Anosovs; **128,-** Ziedot.lv, anonīms; **110,-** Venta Svilāne*; **104,-** DV Toronto nodaļas vanadzēs; **100,-** Latviešu biedrība Norvēģijā*; Nils Ebdens; Rita un Ansis Uibo; **70,-** Maija Sinka; **60,-** Dienvidfloridas Latviešu biedrība; **50,-** Rīgas Baltijas Rotari klubs; Valters Nollendorfs; **20,-** Ausma Rozīte; **15,-** Inga Jurgensone; **6,-** Gunārs Fricsons; **5,-** Jānis Andersons; Irēna un Oļģerts Valeika;

USD 45 000,- Edward Anders (40 000,-**), (5000,- Sidnija Aivensa grāmatas "Debesis tik tumšas" izdošanai); **17 000,-** Biruta Grasis*; **2500,-** The Lubrizol Foundation (Arturs Grava,- Matching Fund); **2100,-** Arnolda Lāča Ģimenes fonds; **2000,-** Ģenerāļa Kārļa Goppera fonds ASV (Latvijas vēstures uzturēšanai); Korporācija Gersicania Čikāgas kopa*; Dzintra un Jānis Janavs*; **1500,-** Andrejs Eglīte (1000,-*); **1000,-** Rita Drone (500,-*), (500,-**); Daina un Jānis Lucs**; **684,-** Kalamazū Latviešu biedrība; **575,-** Oregonas Latviešu biedrība; **500,-** Amerikas Latviešu palīdzības fonds; Attachmate Corporation*; DV apvienība Ņujorkā (jauniešu iespējai apmeklēt OM); Drs. Biruta

un Jean Pierre Cap; Līga un Wolfhart Schubach; Ieva Špons; **400,-** DV apvienība Klīvlendē; Milvoku Sv. Trīsvienības latv. ev. lut. draudze (200,-*); Vincents Dindzans; **300,-** Astrida Bergmanis*; Vaira Pelēķis Christopher; **255,-** Daira Skriblis; **250,-** DV apv. Ņūdžersijā; Laura un Andrew Ozolins; Selga Pētersons; Rita Ricciatti; **200,-** DV Milvoku apvienība*; Lansingas Latv. ev. lut. draudze; Linkolnas Apv. latv. ev. lut. draudzes dāmu komiteja (izglītības programmai); Rasma Dinbergs; Aivars Kuplis; Gunārs un Ināra Reinis; Laimdota Sausais; Franciska un Konstantīns Sventekis*; Sylvia Ūdris; Edvīns Vedējs; **150,-** Brigita Balaram; John un Irene Briedis (Sedgwick ģimenes fonds); Ināra un Andris Rogainis; **120,-** Milda Vītols; **115,-** Des Moines un apkārtnes tautieši ASV; kopziedojums V. Nollendorfa prezentācijā Milvokos*; **100,-** Čikāgas Latviešu biedrība; Indianapolises latv. ev. lut. draudzes dāmu komiteja; Indianas Latv. pensionāru biedrība; Ziemeļkalifornijas Latviešu ev. lut. draudze; Irene Balks; Velta un Andris Benson; Astrīda un Andris Bite; Sigurds un Aija Fromholds; Gunta un Jānis Ģiga; Monika un Dzidris Gobiņš; Martin Isaks; Gunars P. Jakobsons; Allan L. Jones; Eriks Kākulis*; Imants Kalniņš; Milda Kalve*; Ilona un Andrejs Kīsis; Thomas Mordock; Dr. Manfreds Munters; Ausma Nonacs; Māris Nora; Ingrīda un Maigonis Otto*; Māra un Andris Padegs; Aija Pakulis*; Agris Pavlovskis; Lilija Pencis; Gunārs Potapous; Anita Smits; Arnold Sparnins; Līga Stam Ziemeļis; Anda un Kārlis Šteinmanis; Juris Ukstiņš; Rasma Upmanis; Milda E. Vītols; Ģirts un Maija Zeidenbergs; Prāv. Lau-

ma un Ivars Zusevičs*; Andra un Jānis Zvārgulis; **80,-** Edvīns Upītis; **50,-** Anna Aldins; Keita Bariss; Jane Boldenow; Juris Cilnis; Silvija Danielson; Sarma Davidson; Māra Dinberga; Joseph Dittmar; Egons Duņēns; Zigrida Epstein; John Galejs; Pauls Galins; Maija Grinbergs; Roberts Grots; Daumants Hazners; Gunta un Gvido Kaljo; Aleksandrs Kenney; Elza Kozlovskis; Elvīra Krasts; Melisa Kreismane; Arnolds Lezdkalns; Arvīds un Guntiņa Lielkājs; Ojars Lure; Gerold Luss; Velta Melnbrencis; Ingrida Miemis; Miervaldis Mieriņš; Biruta Plūģis; Vija Rauda; Jānis Robiņš; Ināra Rogainis; Andrejs Rozentals; William Ryder; Gunta Semba Puzulis*; Pēteris Simsons; Jānis Straubergs; Harijs Taube; Maija Zaeska*; Krisjanis Zālītis; Indulis Zariņš; Ivars Zemmelis; Valda Ziemeļis; **40,-** Prāv. Lauma Zušēvica; **30,-** Baiba Gillard Kūriņa; Māra Johnson; Zaiga Kalniņš; Dzidra Razevska Upans; Imants Zeidlickis; **25,-** Anda Allen; Ilma Apsītis; Maija Atvars; Valdis Baidiņš; Zenta Bergmanis; Māra Bērziņš; Gilbert Burton (Exxonmobil Foundation, Cultural Matching Gift Program); Velta Burton; Līvija Circenis; Laila Galinš; Janīna Janševics; Skaidrīte Johnson; Ilona Kalviste; Paul Maldutis; Inta Moruss-Wiest; Valdis Nodievš; Irene Paškovskis; Mudīte Pramnieks; Irene Stapars; Albert Veinberg; Ausma un Harijs Zikmanis; **20,-** Jānis Bicevskis; Hermine Briedis; Juris Jurbergs; Richard Kalunds; Indriķis un Jolanta Kaņeps; Inese Lasmanis; Lilija Sankalis; Roland un Vivian Strolis; Vitauts R. Vitolinš; Irma Vītols; **15,-** Jennifer Fucci*; **10,-** Ojārs Brūveris; Uldis Kalniņš; Paulis Kupšis; **5,-** Guntis Puriņš.

In this issue

The front page shows the large Latvian flag which the young man on the right has brought to the Museum as a gift for its 20th anniversary.

The flag is now in use every day on the tall flag pole in front of our temporary building.

The title of the leading article by Valters Nollendorfs, the Chairman of the Board of the Museum Association, is "Threshold". He writes that the 20th anniversary of the Museum is a passage over a threshold that previously has been insurmountable. The reconstruction plans for the Museum building are proceeding, the planning of the new permanent exposition will be finished by the end of the year and already inquiries are being made to find the craftsmen who will build it. Once again the donors to the Museum are responding with frequent donations and pledges.

On page 2 the director of the Museum Gundega Michele writes about the work of the Museum as it begins its 21st year. The staff members have obtained financial support for 14 ongoing projects from the Ministry of Culture of Latvia and various foundations. The results of the projects will mostly be books, films, travelling exhibitions and other teaching materials for youths. During this summer the Museum was open in two locations – the old exhibition and the new one in the temporary quarters. Logistics were complicated but in terms of attendance and donations the effort was worthwhile. At the end of summer, staff members travelled to Liepāja, Tallinn and Daugavpils to view new museum installations.

Page 3 shows the members of the Occupation Museum Association who attended their annual summer meeting in Riga. In the meeting they voted their approval of Dr. Gunārs

Nāgels (pictured) as the Deputy Director for Development and from 1 July 2014 as the director of the Museum when Gundega Michele retires.

The next four pages refer to the celebration of the 20th anniversary of the Museum. The event was attended by all four presidents of renewed independence of Latvia, the Speaker of the Saeima (parliament), the Minister of Culture and a representative of the Rīga city government. Many kind words of praise for the Museum were expressed. Page 6 contains the address given by Professor Paulis Lazda, the founder of the Museum. He recalled the early years and mentioned many persons who helped develop the Museum. The next page contains a Latvian translation of the greeting received from Paul Goble (CIA Analyst of Soviet Nationalities) where he emphasises the greatly increased importance of the work of the Museum now compared to 20 years ago and its increased importance in the coming 20 years.

Page 8 briefly describe the Museum project for 2014 when Riga will be the cultural capital city of Europe. Our part will be an exhibition and the conducting of excursions in the previous KGB building seen in the picture. The next page describes the new home page www.omip.lv of our Education Department and congratulates our staff member of the Audiovisual Department, Lelde Neimane, on being elected as the deputy president of the Baltic Audiovisual Archival Council.

The next five pages relate to efforts to raise funds for the new permanent exhibition. Firstly we see the weekly counting of donations left in the donation box in the Museum and the monitor where nearly 5000 names of active donors are shown alphabe-

tically. The following pages contain information about parts of the new exhibition which have not yet been reserved for donors. They are the entrance stairwell, the description of independent Latvia before WW2, conditions in GULAG camps and the period when Nazi Germany had occupied Latvia.

Page 15 describes the very pleasant and friendly evening when Valters Nollendorfs read his poems of which only a few have been published. On the next pages Head of Collections, Taiga Kokneviča, mentions a few of the newest items – for example the label of a Latvian man from a concentration camp in Germany where he was incarcerated because he refused to "volunteer" to join the German military forces. He died in the camp in 1944. His wife found out about his death and received the label in 1966.

The new travelling exhibition "The Tragedy of Latvia. 1941" has been shown in the European Parliament in Brussels, presently it is in Liepāja and will be shown in Lvov in the Ukraine. Gunārs Astra was incarcerated for 15 years in labour camps for possessing forbidden literature. A few years after his release he was arrested again, sentenced to five more years and he died shortly after his second release in 1988. A commemoration was held in the Museum on his 82nd birthday with several former fellow prisoners in attendance. From one of them the Museum received a small tea pot in which he had brewed tea together with Astra.

All Museum supporters are gratefully acknowledged and the last few pages show lists of financial donations received from 1 January to 30 June 2013. //

Gundega Michele,
Director

Muzejs būs pateicīgs par jūsu ziedojumu, jo no tā ir atkarīga muzeja nākotne

Ziedojumus muzejam un grāmatu pasūtīnājumu var nodot, sūtīt un pieteikt:

Latvijā: Latvijas Okupācijas muzejā, Raiņa bulvārī 7, Rīgā, LV-1050, SEB banka, kods UNLALV2X, konta nr. LV67UNLA0002400700517. Muzejā var ziedot ar kredītkarti.

Pa pastu var pieteikt ziedojumu, uzrādot vārdu, adresi, tālruņa numuru, kartes nosaukumu, numuru un derīguma beigu termiņu.

Kanādā: čeki rakstāmi LRDF ("Latvia Relief and Development Fund") ar piezīmi "ziedojums Okupācijas muzejam", c/o Dagnija Staško, 16 Elterwater Ave., Nepean, ON K2H 5J2, Canada. Ziedojumi atskaitāmi no Kanādas federālajiem ienākumu nodokļiem.

Austrālijā: čeki rakstāmi Okupācijas muzejam, Ināra Graudiņa, 141 Darley Rd., Randwick, NSW 2031, Australia.

Lielbritānijā: Inese A. Smith
36 Fairmount Drive
Loughborough
LE11 3JR

ASV: čeki rakstāmi OMFA, c/o Ilze Resnis, 10930 Nollwood Drive, Chardon, OH 44024, USA. Ziedojumi atskaitāmi, aprēķinot ienākumu nodokļus.

Apkārtraksts nr. 36,
2013. gada rudenī, Rīgā.
Iznāk divas reizes gadā.
ISSN 1407-3668
Redaktore Līga Strazda, Inese Krieviņa, korektors un maketētājs Jānis Kulmanis.

Atsauksmes par šo apkārtrakstu
aicinām sūtīt uz
pr.okupacijasmuzejs@omf.lv

Latvijas Okupācijas muzejs,
Raiņa bulvāris 7, Rīga, LV-1050

Tālruni: birojs – 67212715,
Izglītības nodaļa – 67211030,
www.omf.lv
Fakss 67229255
E-pasts: omf@latnet.lv
Mājaslapa: www.omf.lv
www.okupacijasmuzejs.lv
Reģ. nr. 40008018848

Vāka foto: rīdzinieks Andris Engers muzejam 20. dzimšanas dienā dāvināja Latvijas karogu, kas tagad plīvo pie muzeja pagaidu telpām Raiņa bulvārī 7. Foto: OM